

Nagy miértkönyvem

mesék a Miért?
kérdések megválaszolásához

Izmini Katalin

Roland

Tartalom

Miért kell ouiba menni?	4
Miért csíkosak a zebrák?	5
Miért kell aludni délután?	6
Miért esik az eső?	7
Miért kell télen melegen öltözni?	8
Miért van szivárvány?	9
Miért kell pisilni?	10
Miért kell enni?	11
Miért kell bevenni a gyógyszert?	12
Miért illatosak a virágok?	13
Miért szúrósak a kaktuszok?	14
Miért tud beszélni a papagáj?	15
Miért gyűrűzik a madarakat?	16
Miért megyünk az orvoshoz?	17
Miért kell összepakolni a játékokat?	18
Miért csukja össze a szirmait este néhány virág? ...	19
Miért hívják ezt a növényt húsevőnek?	20
Miért fáj a darázscsípés?	21
Miért nem ehetem meg az éretlen gyümölcsöt? ...	22
Miért ugatnak a kutyák?	23
Miért nem kezdek meg az ebédet sütivel?	24
Miért kell meglocsolni a virágokat?	25
Miért kell köszönni?	26
Miért adjam neki kölcsön?	27
Miért villámlik?	28
Miért dörög az ég?	29
Miért változnak az évszakok?	30
Miért változik a Hold alakja az égen?	31
Miért lesz hamar sötét télen?	32
Miért kell bocsánatot kérni?	33
Miért nem most?	34
Miért kell várni?	35
Miért nem szabad csúnyán beszélni?	36
Miért kell dolgozni a felnőtteknek?	37
Miért van a farsang?	38
Miért kell fogorvoshoz menni, ha nem fáj a fogam? ..	39
Miért van köd?	40
Miért fagy be a tó?	41
Miért nem fagy meg a pinguinek lába?	42
Miért van jégvirág az ablakon?	43
Miért van dér és zúzmara?	44
Miért esik a hó?	45
Miért van hosszú ormánya az elefántnak?	46

Miért van hosszú nyaka a zsiráfnek?	47
Miért nem fázik a jegesmedve a jeges hidegben? ...	48
Miért olyan nagy a sivatagi róka füle?	49
Miért van a traktornak nagy kereke?	50
Miért hullanak a falevelek?	51
Miért fehér a sarki róka?	52
Miért csíkosak a vadmalacok?	53
Miért sós a tenger?	54
Miért vannak hegyek?	55
Miért gyűjtjük külön a hulladékot?	56
Miért haltak ki a dinók?	57
Miért esnek le a csillagok?	58
Miért nem esnek le a fejfel lefele alvó denevérek? ...	59
Miért alszanak téli álmat a medvék és a sünök? ...	60
Miért fúj a szél?	61
Miért nem vesszük meg most?	62
Miért világít pirosan a közlekedési lámpa?	63
Miért kell szemüveget hordani?	64
Miért csíp a csalán?	65
Miért csípi a hagyma a szemet?	66
Miért csípi a sampon a szemem?	67
Miért nem lehet egész nap csak játszani?	68
Miért van sok giliszta eső után?	69
Miért van árnyékunk?	70
Miért kukorékol a kakas?	71
Miért marad fenn a repülő a levegőben?	72
Miért marad fenn a vízen a hajó?	73
Miért vágják ki a fát?	74
Miért melegszik fel jobban a levegő, mint a víz? ...	75
Miért nem tud repülni a strucc?	76
Miért nem tud repülni a strucc?	77
Miért kell fogat mosni?	78
Miért nem ehetek sok csokit?	79
Miért világít a nap?	80
Miért nem esünk le a Földről, ha kerek?	81
Miért hervad el a virág a vázában?	82
Miért nincsenek sárkányok?	83
Miért piros a paradicsom?	84
Miért kell angolul tanulni?	85
Miért piros az ég alja?	86
Miért nem látjuk a bacilusokat?	87
Miért csuklunk?	88
Miért kell főzeléket enni?	89
Miért van a pénz?	90
Miért az oroszlán az állatok királya?	91
Miért ásítunk?	92
Miért törnek ki a vulkánok?	93

Miért kell oviba menni?

Miki a szobája szőnyegén épp a kisautóival játszott, amikor apa megállt az ajtóban.

— Miki, itt az ideje elindulnunk az oviba – mondta apa a kisfiának.

— Csak még egy kicsit hadd játsszak, apa! – kérlelte Miki. – Pont most indult el a kamion, és el kell szállítania a versenyautókat a hegyen túlra.

Apa ránézett a karórájára, majd bólintott, pár perc igazán belefér. Sőt! Apa még le is ült Miki és a kamion mellé. A kamion hosszú, kanyargós út után leszállította a versenyautókat, Miki és apa pedig készülődni kezdett. Már a kabátot vették, amikor a kisfiú megkérdezte:

— Apa, miért kell oviba menni? Olyan jó lenne itthon maradni!

— Az óvoda is nagyon jó hely. Ott egész nap játszhatsz, autózhatsz, rajzolhatsz.

— Itthon is vannak játékok, én egész nap ellennék velük – folytatta Miki.

— Az óvodában ott vannak a barátaid, akikkel mindenfélét csinálhattok – felelte apa. – Itthon pedig egyedül lennél.

— Egyedül? Miért? Te is itthon lennél velem, és egész nap játszanánk.

— Jó lenne, kisfiam, de nekem dolgoznom kell – guggolt le apa Miki mellé, és közben a szemébe nézett. – Tudod, várnak a munkahelyemen. Amíg te az óvodában vagy, addig apa és anya sem itthon tölti az idejét, mi a munkahelyünkön vagyunk.

— A dolgozóban? – kérdezte Miki.

— Igen, így is mondhatjuk – bólintott apa.

Miki elgondolkodott apa szavain, majd komoly hangon megszólalt:

— Jól van, értem, az ovi az én dolgozóm. Indulhatunk!

Miért csíkosak a zebrák?

Apa, anya és Levente vasárnap délután az állatkertbe indultak.

— Megnézzük az elefántokat, a zsiráfokat, az oroszlánokat és a zebrákat – sorolta Levente izgatottan, az ujjain számolgatva. – Ezek a kedvenceim.

Apa és anya is szerette az állatokat, így mindhárman jól érezték magukat. Elsőként a zebrát találták meg. Levente megállt a korlát mögött, onnan figyelte az állatokat.

— Nézzétek, öt zebra van! Egy kicsi is van köztük – mutatott a zebrák felé Levente.

Apa eközben odaállt a tábla elé, és olvasni kezdte a zebráról a tudnivalókat.

— Apa, miért csíkosak a zebrák? – tudakolta Levente. – Ezt is leírták?

— Igen, több feltételezés is van – nézett fel az olvasásból apa. – Az egyik, hogy azért csíkosak, mert így könnyebben tudnak elrejtőzni a ragadozók, az oroszlánok elől. Az oroszlán ugyanis színvak, és ha a zebra megáll a fűben, akkor az oroszlán csak csíkokat lát, és nem tudja megkülönböztetni, hogy a zebra fekete-fehér csíkjait látja vagy a fűszálakat.

— Milyen érdekes – hümmögött anya, majd ő folytatta az olvasást: – Gyenge fényviszonyok között is nehezen ismerik fel a ragadozók a csíkos állatokat. A csíkok miatt nagyobbak tűnnek az állatok, ami előnyt jelenthet a ragadozókkal szemben.

— Figyelj csak! – vette át újra apa a szót: – A fekete-fehér csíkoknak közük van ahhoz is, hogy a szavannán nagyon meleg van. A fekete és a fehér csíkok eltérő mértékben melegednek föl, így szerepük van a test hőszabályozásában.

— Egy újabb feltevés szerint a bögölyök elleni védekezést is szolgálják a csíkok – olvasta tovább a táblán lévő szöveget anya. – A bögölyök ugyanis a csíkos szőrzetbe nem nagyon bújnak bele, megzavarják őket a keskeny csíkok.

Levente elgondolkodva hallgatta szüleit. Próbált mindent megjegyezni, hogy másnap majd elmondhassa a barátainak az oviban.

Miért kell aludni délután?

Ebéd után Vendel az ágyában ücsörgött, kedvenc alvós majmocskáját szorongatta, úgy hallgatta anyát, aki mesét olvasott neki.

— „Itt a vége, fuss el véle!” – fejezte be anya a mesét.

— Anya, miért kell aludnom ebéd után? – nyafogta Vendel.

— Mert még kicsi vagy – felelte anya. – És a kicsik mind alszanak ebéd után.

— De én már nem vagyok kicsi – húzta ki magát Vendel. – Apa is azt mondta, hogy már nagyfiú vagyok. Tudod, nagyobb biciklit is kaptam!

— Igen, tudom. De attól még kicsi vagy, és szükséged van a pihenésre – magyarázott anya. – A kisgyerekeknek még fontos, hogy sokat aludjanak, mert közben is fejlődnek.

— De én sokat alszom éjjel – vágta rá Vendel, miközben egy nagyot ásított. – Délután már nem kell!

— Éjszaka nem tudsz olyan sokat egyhuzamban aludni, ezért van szükség a délutáni alvásra. Nagyon hosszú a reggeltől estig tartó idő, ezt még nem bírod ki alvás nélkül. Ha nem alszol ebéd után, akkor délutánra nagyon elfáradsz, és nem tudsz jól játszani, csak nyűgösködsz, nincs semmihez kedved, fáradt vagy. De ha ebéd után alszol egyet, akkor kipihened magad, újra friss és vidám leszel, így jól telik az idő estig – magyarázta anya, miközben Vendel úgy összegömbölyödött az ölében, mint egy kis álmos kiscica.

— Ühüm – hümmögött halkán Vendel, majd egy hatalmasat ásított, és már be is csukódott a szeme. Még akkor sem nyitotta ki, amikor anya befektette az ágyába, és betakargatta.

Miért esik az eső?

Peti a szobája ablakából kukucskált ki az utcára. Nemrég még olyan szép idő volt, most pedig esik az eső.

— Még mindig az ablakban üldögélsz, kisfiam? – lépett mellé anyja, s megborzoslta Peti haját.

— Miért esik az eső, anya? – kérdezte Peti.

Anya kicsit elgondolkodott, majd beszélni kezdett:

— Tudod, kicsim, a tavak, folyók, tengerek vize folyamatosan párolog, felszáll a levegőbe, ott felhő lesz belőle. S ha már nagyon magasra jutott, akkor visszahull a földre.

— És megint víz lesz belőle – fejezte be anya gondolatát Peti.

— Igen – bólogatott anya. – Az esővízre pedig mindennek szüksége van.

— Miért van szükség az esővízre? – kérdezősködött tovább Peti.

— Mert az esővíz meglocsolja a földet, a fákat, a virágokat, minden növényt a kertben és a mezőn – magyarázott tovább anya. – És az állatok pedig tudnak inni a patakokból, tavakból, pocsolyákból.

Peti újra kinézett az ablakon, s észrevette, hogy már a házuk előtt is van egy hatalmas pocsolya.

— Nekem is szükségem van az esőre – nevetett Peti. – Ha nem lenne eső, nem tudnék a pocsolyákban ugrálni.

Anya is vele nevetett, majd mikor elállt az eső, de a pocsolya még nem száradt fel, előkereste Peti esőkabátját és gumicsizmáját, és kimentek a ház elé.

— Juhéj! – kiáltott fel Peti. – De jó, hogy esett az eső, remek dolog a pocsolyákban ugrálni!

Miért kell télen melegen öltözni?

Zolta már a bejárati ajtóban toporgott, anyát várta, hogy végre elindulhassanak az óvodában. Anya azonban még nem készült el.

— Anya, menjünk már! – türelmetlenkedett Zolta.

— Türelem, kicsim, mindjárt indulhatunk – felelte anya. – Én már kész is vagyok, már csak neked kell felvenned a kabátot, a sapkát és a sálát.

— Kabát? Sapka? Sál? – kérdezett vissza Zolta. – Miért kell felvenni ezeket?

Anya már vette is a fogasról a kabátot, úgy lépett Zoltához.

— Mert tél van és hideg. Nem mehetünk ki az utcára csak pulóverben, mert fázni fogunk. Nézd, én is vettem kabátot és sálát is.

— De sapkát nem! – mutatott Zolta anya fejére. – Akkor nekem miért kell?

— Te még kicsi vagy, és könnyebben megfázol a hideg levegőtől. Emlékszel, amikor pár hete levettél a sapkádat, és utána nagyon sokáig fázott és fáj a füled? Nem szeretném, ha megint így lenne. Én is fel fogom venni a sapkámat indulás előtt.

— Miért van télen hideg? Most is süt a nap, miért nem lesz attól meleg, mint nyáron? – kérdezősködött tovább Zolta, miközben anya ráadta a sálát és a sapkát.

— Igen, most is süt a nap – kezdte a magyarázatot anya –, de télen a nap távolabb van a Földtől, ezért gyengébben érnek el hozzánk a nap meleg sugarai, így nem tud annyira felmelegedni a levegő, mint nyáron.

Ahogy kiléptek a bejárati ajtón, megcsapta őket a hideg téli levegő.

— De jó, hogy melegen öltöztünk! – bújt anyához Zolta.

Miért van szivárvány?

Janka és anya éppen a járdán rajzolgattak színes krétával, amikor nagy cseppekben hullani kezdett az eső.

— Gyere, Janka, felmegyünk a teraszra – hívta anya Jankát, és vitte magával a színes krétákat is. – Ez csak egy kis nyári zápor, nem tart sokáig, majd a teraszon kivárjuk, míg vége lesz.

Mire felértek a teraszra, már az egész járda csupa víz volt.

— Anya, az eső elmossa a szép rajzainkat! – mutatott szomorúan az aszfaltra rajzolt virágokra Janka. – Nem szeretem az esőt.

— Nem fogja teljesen elmosni, mindjárt vége is az esőnek. Látod, már süt is a nap – vigasztalta anya a kislányát.

És tényleg, a nap már sütött is a felhők mögül. Az esőfelhő egyre kisebb lett, mint ahogy az esőcseppek is. Ahogy Janka az esőcseppeket figyelte, egyszer csak felkiáltott:

— Anya, nézd, ott egy szivárvány! Miért van szivárvány?

— A nap sugarai megtörnek az esőcseppeken, és színekre bomlanak. Ezért látunk piros, lila, narancssárga, citromsárga, kék és zöld színeket. Ez a szivárvány.

Janka ámulva bámulta a szivárványt. Pár perc múlva azonban a szivárvány kezdett halványodni. Janka ijedten fordult anyához:

— Eltűnik a szivárvány! Nézd, már egyre halványabb! Már csak a fele látszódik! Miért tűnik el a szivárvány? Miért nem marad örökre az égen? Hisz még süt a nap!

— Igen, még süt a nap – bólintott anya –, de már nem esik az eső. Szivárvány csak akkor keletkezik, amikor egyszerre süt a nap, és esik az eső.

Janka bólogatott, hogy érti, de azért egy kis csalódottság még ott tükröződött az arcán. Azonban ez rögtön elmúlt, amikor anya a megszáradt járdára egy óriási szivárványt rajzolt neki.

Miért kell pisilni?

Anya mindent összepakolt, ami a lányok balettórájához kell: a tornaruhákat, a harisnyákat, a törölközőket és a balettcipőket is. Még egy-egy kis üveg víz is került a táskába.

— Indulhatunk táncolni! – szólta be anya a lányok szobájába, ahol Bíborka és Boróka a babáikkal játszottak. – Gyertek szépen, készülődjünk!

Bíborka és Boróka abban a pillanatban már kint is voltak a szobából, és vették fel a cipőjüket és a kabátjukat.

— Jaj, pisilnem kell! – kiáltott fel Bíborka, és már szaladt is a mosdóba.

Boróka is megállt egy pillanatra a cipőjével a kezében. Anya azt hitte, neki is pisilnie kell, ezért mondta neki, hogy Bíborka után ő is menjen a mosdóba.

— De nekem nem kell pisilni – jelentette ki Boróka, majd elgondolkodva folytatta. – Anya, miért kell pisilni?

— Mert már nagyon fáj a hasam – kiáltott ki a fürdőszobából Bíborka –, és ilyenkor mindig pisilnem kell.

— Tudod, kicsim, ez is a testünk működéséhez tartozik – kezdte magyarázni anya. – A testünknek sok folyadékra van szüksége, ezért kell sokat inni. Ebből a szervezetünk valamennyit felhasznál, a többi pedig a hasunkban található húgyhólyagba kerül. És ha ott sok folyadék összegyűlik, akkor kell pisilni.

Bíborka ijedten kezdte tapogatni a pocakját, mire anya nevetni kezdett.

— Kívülről nem látszik, mi van a pocakban! Csak te érzed, mikor kell pisilni.

— Én már érzem is! – futott Boróka is a fürdőszobába.

Miért kell enni?

Boldizsár anyja mellett sürgölődött a konyhában. Épp az ebédet készítették. Anya sárgarépat, petrezselymet pucolt, Boldizsár pedig a borsót fejtegette.

— Anya, mi lesz az ebéd? – nézett fel Boldizsár a borsófejtésből.

— Borsóleves lesz és rakott krumpli – felelte anyja. – Jó lesz? Továbbra is ezek a kedvenceid, ugye?

Boldizsár bólogatott, majd újabb borsószemeket potyogtatott a tálba.

— Anya, miért kell enni? Mert finom az étel? – kérdezősködött tovább Boldizsár.

— Nemcsak azért, mert finom az étel – mosolygott anyja. – Az evés azért fontos, mert így juttatunk a szervezetünkbe tápanyagokat, vitaminokat, zsírokat, szénhidrátot, ásványi anyagokat, amelyek az életünkhöz nélkülözhetetlenek.

— Hogy növekedjünk és erősödjünk? – Boldizsár kérdése már egyben válasz is volt. – És miért nem ehetünk mindig ugyanazt? Én például minden nap rakott krumplit?

— Mert akkor csak egy-kétféle tápanyag kerülne a szervezetedbe. Az egyoldalú táplálkozás hosszú távon elhízáshoz és betegségek kialakulásához vezethet. Ha változatosan étkezünk, akkor mindenből a megfelelő mennyiség jut a szervezetünkbe, és egészségesek leszünk – magyarázott tovább anyja. – A hosszú, egészséges élethez bizony oda kell figyelnünk a táplálkozásunkra is. Mindent kell enni, zöldséget és gyümölcsöt is.

Boldizsár figyelmesen hallgatta mindezt, s mire az utolsó borsószemet is a tálba rakta, anyja is végzett a sárgarépa és a petrezselyem pucolásával. Egy alapos mosás után pedig minden kerülhetett a fazékba.